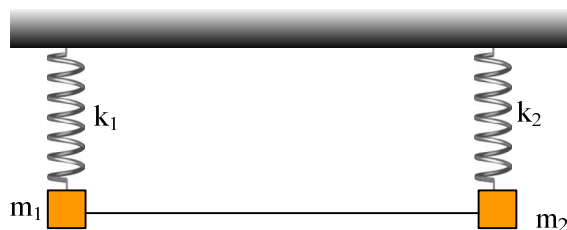

Τα ελατήρια και η συμβολή των κυμάτων.

Τα ελατήρια του σχήματος έχουν σταθερές $K_1=100\pi^2 \text{ N/m}$ και $K_2=400\pi^2 \text{ N/m}$.

Τα σώματα με μάζες $m_1=1\text{kg}$ και $m_2=4\text{kg}$ ισορροπούν στο ίδιο οριζόντιο επίπεδο και συνδέονται με ελαστική χορδή που έχει μήκος 2m και μπορεί πάνω της να διαδίδεται εγκάρσιο κύμα με ταχύτητα $v=2\text{m/s}$. Τη χρονική στιγμή $t=0$ δίνουμε ταυτόχρονα και στις δύο μάζες ταχύτητα μέτρου $3\pi \text{ m/s}$ με φορά προς τα πάνω.

i) Να σχεδιασθεί η μορφή της ελαστικής χορδής τις χρονικές στιγμές:

$$\alpha) 0,2\text{s} \quad \beta) 0,5\text{s} \quad \text{και} \quad \gamma) 0,75\text{s}.$$

ii) Ποια θα ήταν η μορφή του σχοινιού στις παραπάνω χρονικές στιγμές αν η δεύτερη μάζα βαλλόταν την στιγμή $t=0$ προς τα κάτω;

Αρχή των αξόνων να θεωρηθεί το σώμα m_1 .

Απάντηση:

i) Τα δύο σώματα είναι πηγές κυμάτων που θα διαδοθούν στην ελαστική χορδή. Η συχνότητα του πρώτου

κύματος που δημιουργεί το m_1 είναι $f_1 = \frac{1}{2\pi} \sqrt{\frac{k}{m}} = 5\text{Hz}$ και η συχνότητα του δεύτερου κύματος που δημιουργεί το m_2 είναι επίσης $f_2=f_1=5\text{Hz}$. Το πλάτος ταλάντωσης των σωμάτων θα βρεθεί από την μέγιστη

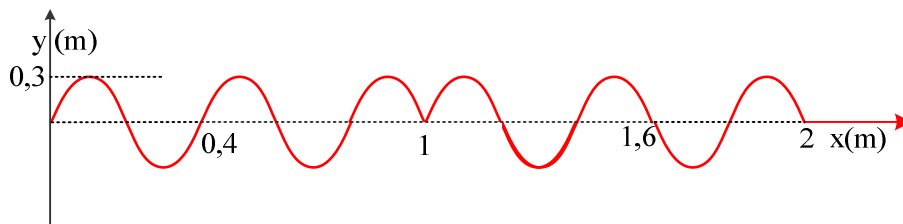
ταχύτητα ταλάντωσης $V_{\max}=\omega \cdot A$ από όπου βρίσκουμε $A = \frac{V_{\max}}{\omega} = \frac{3\pi}{10\pi} = 0,3\text{m}$. Το μήκος κύματος θα

βρεθεί από τον νόμο της κυματικής $v=\lambda \cdot f$ άρα $\lambda=2/5=0,4\text{m}$.

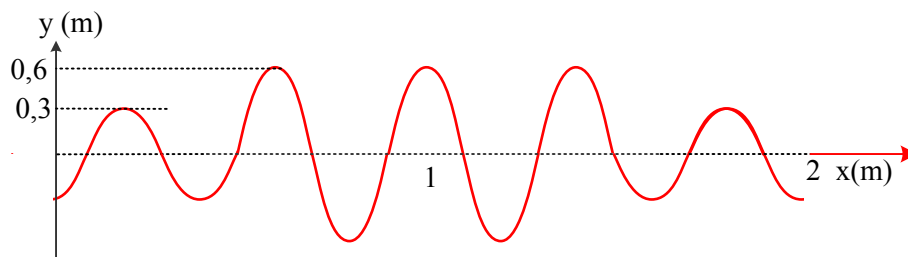
α) Έτσι την χρονική στιγμή $t=0,2\text{s}=T$ η κάθε πηγή έχει κάνει μία πλήρη ταλάντωση άρα τα κύματα έχουν διαδοθεί το καθένα κατά ένα μήκος κύματος. Έτσι η μορφή της ελαστικής χορδής θα είναι

β) Την χρονική στιγμή $0,5\text{s}$ το κάθε κύμα έχει διανύσει απόσταση $s=v \cdot t=2 \cdot 0,5=1\text{m}$ από την κάθε πηγή. Είναι δηλαδή τα κύματα έτοιμα να συναντηθούν αφού η απόσταση μεταξύ των σωμάτων είναι 2m . Η πηγές έχουν ταλαντωθεί για $2,5T$ άρα το σχήμα της χορδής θα είναι

- γ) Την χρονική στιγμή 0,75s τα κύματα έχουν διανύσει απόσταση $s=2 \cdot 0,75=1,5\text{m}$ από την κάθε πηγή. Έτσι από το μέσο της χορδής και μέχρι 0,5m από το μέσο και δεξιά και αριστερά του μέσου έχει σχηματισθεί στάσιμο κύμα. Έτσι η μορφή της ελαστικής χορδής θα είναι

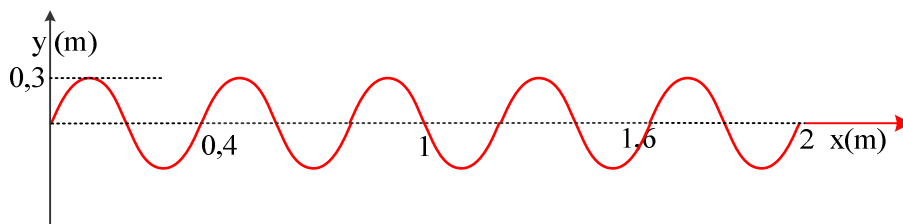

- ii) Αν τώρα το σώμα m_2 αρχικά βαλλόταν προς τα κάτω τα σημεία της χορδής θα ξεκινούσαν να ταλαντώνονται αρχικά προς τα κάτω.

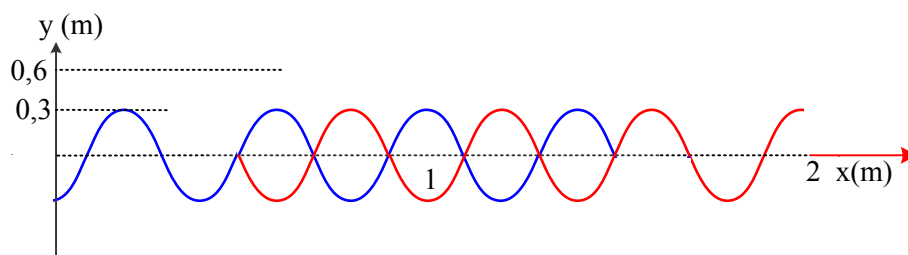
- α) Έτσι η μορφή της χορδής θα ήταν για την χρονική στιγμή 0,2s:

- β) Ενώ για την χρονική στιγμή 0,5s θα ήταν

- γ) Αν σχεδιάσουμε τα στιγμιότυπα των κυμάτων την χρονική στιγμή $t=0,75\text{s}$ βλέπουμε ότι από την θέση $x_1=0,5\text{m}$ έως την θέση $x_2=1,5\text{m}$ τα σημεία είναι συνεχώς σε αντίθετη φάση άρα όλα τα σημεία θα είναι ακίνητα. Με κόκκινο χρώμα είναι το κύμα που παράγεται από την πηγή 2 ενώ με μπλε χρώμα το κύμα που παράγεται από την πηγή 1.

Άρα συνολικά η χορδή θα έχει μορφή

Υλικό Φυσικής - Χημείας.

Επειδή το να μοιράζεσαι πράγματα, είναι καλό για όλους...

Επιμέλεια

Χρήστος Ελευθερίου